

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Frates tanfelügyelő kioktatása

Meg akarta fosztani magyar jellegétől
a missziós iskolát

A névgyelemzés

olyan különleges találmány, amelynek alkalmazásával a háború utáni idők honmentői szerepüket kétségteljesen hirdetik és dicsőséget. A naiv olvasó talán nem is tudja, hogy tulajdonképpen mit is jelent a névgyelemzés. Nem egyebet, minthogy akadnak vállalkozó szellemű emberek, akik hivatalosan passziót üznek abból, hogy honfitársaik nevéből állapítsák meg azok nemzeti hovatartozandóságát. Jugoszlávia volt a zseniális kezdeményező ezen a téren. Tulságos nagy volt a kisebbségek kulturája, melyet iskoláik terjesztettek, tehát ezeket úgy lehetett megnyirbálni, ha növendékeik számát ilyen erőszakos eszközökkel csökkentették. Amire Jugoszláviában így kerestek okot, arra Anghelescunak Romániában még ürügy sem kellett. Elintézte ő az iskolaügyet névgyelemzés nélkül is. Hűségesebb elődje és még hűségesebb követője a magyar iskolák elnyomásában Frates Romulusz temesvári tanfelügyelő, Legutóbb szemet szurt neki, hogy a józsefvárosi magyar polgári fiúiskolában vannak növendékek, akik származásukat valószínűleg nem Árpád vezérig vezethették vissza és ez nevében is kifejezésre jut. Elment a szigorú ukáz, hogy milyen jogon járnak az iskolába nem magyarnevi tanulók is? Elfelejtette Frates Romulusz, hogy valakinek a nemzetiségét nem a neve adja meg, hanem nyelve, érzése, kulturája és meggyőződése, akarata. Meg is kapta a méltó választ, talán okult belőle, talán nem. Nem is fontos. A nemzetiségi kérdést nem ő intézi el és ilyen kicsinyis praktikákkal más sem. Tanulságul azonban elmondunk neki egy kis történetet.

Gelb ur és Pelikán ur hevesen vitakoznak. A vita mindig hevesebb, mindig szenvedélyesebb lesz. Pelikán ur végső dühében a felekezeti különbséget akarja kiélezni és rákiált Gelb urra:

— Gelb ur, ha nem csalódom, maga a neve után ítélve zsidó!

Gelb ur sem hagyja magát és visszavág:

— Pelikán ur, ha nem csalódom, maga a neve után ítélve — állat!

Ime a példa, Frates tanfelügyelő ur, hogy mennyire nem lehet a név egyedül mérvadó. Nagyon furcsa és sokszor kellemetlen következtetésekre juthatunk. Ez természetesen önre nem áll, mert hiszen a neve után ítélve, valami közének kellene lennie a testvériséghez. Erről nem tett bizonyosságot. A magyarsággal szemben legalább nem.

Temesvár, május 1.
A temesvári tanfelügyelőség nem jó szemmel nézi a magyar iskolák virágzását. Ez tény. Erre a tanfelügyelőség már nem egy bizonyítékot szolgáltatott. A tanfelügyelőség most megint nekiugratott egy magyar iskolának. Ezuttal azonban megkapta a kellő választ.

A Józsefvárosban működik az ugynevezett katolikus missziós iskola. Ez magyar fiú elemi iskola. Valamennyi temesvári katolikus hitközség támogatásával a józsefvárosi katolikus egyház tartja fenn. Ez az iskola már a múlt év őszén, a tanév kezdetén nem tett szert Frates Romulusz tanfelügyelőnek, amikor meg akarta tiltani, hogy más városrészekből is járjanak ebbe az iskolába a fiúk.

Nem lehet eredményt várni Tornya Gyula szerint a temesvári kereskedők akciójától

Temesvár, május 1.

Beszámoltunk arról, hogy a temesi, aradi és nagyváradai kereskedelmi érdekeltségek nem látták a Magyar Párt jelöltlistáján biztosítottak azt, hogy a jelöltek a kereskedelem érdekeit kellően képviselni fogják a parlamentben. Kun Richárd, a temesvári Kereskedők Egyesületének elnöke, mint megirtuk, ezt az aggodalmat táviratilag közölte a Magyar Párt kolozsvári központi elnökségével is.

A kereskedelmi érdekeltségek elhatározták, hogy érveiket memorandumban fejtik ki és a memorandumnak Kolozsvárra való eljuttatására Tornya Gyula dr. a temesi szenátorjelöltet kéri föl. A kereskedőknek ezt a kívánságát a Magyar Párt temesvári tagozata juttatta el Tornya Gyulához, aki a következő táviratban válaszolt:

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 1.95 Párisban 11.65

Temesvári magánforgalom május 1-én reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyama.)

Dollár 260, angol font 1277.5, francia frank 9-14, svájci frank 50-80, lira 10-54 szokol 7-70, dinár 4-68, magyar korona 265, osztrák schilling 37-17, márka 63-70

Terményárak:

Buza 1000, zab 600, árpa 540, rozs 610, tengeri 490 métermázsánként ab feladóállomás

Piaci árak:

Burgonya 4-5, hagyma 6, sárgarépa, 18-20, petrezselyem 36, zöldség 30 lei kilója, zö'd hagyma 1-50, retek 5 lei csomója, ugorka 15-25 lei darabja, tojás 2-50, tejfel 12 lei (deci), csirke korai 120 lei párja, csirke 140-160, liba 280-320, saláta 4 lei csomója.

Ez a kísérlete akkoriban meghiusult. Most aztán átiratot intézett az iskola igazgatóságához. Az átiratban azt mondja, hogy a tanulók nevei után ítélve azt látja, hogy azoknak több mint a fele nem magyar nemzetiségű. Ez pedig törvényellenes, — állapítja meg Frates tanfelügyelő.

Az iskola igazgatósága nyomban válaszolt a különös átiratra. A felelet megállapítja, hogy nem a név határoz, hogy ki milyen nemzetiségű. Ugyalátszik, a tanfelügyelősen nem tudják, hogy mindenki olyan nemzetiségű, amilyennek vallja magát és hogy a szülők határozzák meg gyermekeik nemzetiségét és azt, hogy azok melyik iskolába járjanak. Ezt jó lesz Frates Romulusz tanfelügyelőnek is tudomásul venni.

datta Kun Richárddal, a Kereskedők Egyesületének elnökével, valamint a párt kolozsvári központjával. Nem tudjuk, hogy a jelölő-listán lehetséges-e még változtatás, de ha nem, úgy reméljük, hogy a magyarság leendő parlamenti képviselői minden erejükkel azon lesznek, hogy a kereskedők érdekeit tőlük telhetően védelmezzék.

A Magyar Párt

belvárosi altagozatának közgyűlése

Temesvár, május 1.

A Magyar Párt belvárosi altagozata holnap vasárnap délelőtt féltizenegy órakor tartja alakuló közgyűlését a Lloyd-Társulat olvasótermében. Az előzetesen összeállított jelölő lista a következő:

Elnök: Jár os y Dezső, ügyvezető elnök: Ung ár Adolf dr. társelnökök: K a k u k János dr. K a b o s Armin, elnöki tanács: Alföldi Géza dr., Faragó János, Katzky Antal, Martzy Mihály, Horváth Antal, Ung ár Armin, Sebestyén Béla, Klein Jenő, főtitkár: Légrády István, titkárok: Kubán Endre és Páll György dr., gazda Raskó Sándor dr., penztáros Crogleth József, ellenőrök: Irsay Nándor, Ozoray Lajos dr., jegyzők Bacsó Béla, Csiki János, Ormos Iván, Keszler György. Választmányi tagok: Babcsányi Ferenc, Balázs Győző dr., Bauer Lajos dr., Barát Vilmos, Bohus Károly, Braun Zsigmond dr., Buchwald Ödön, Böhm Árpád dr., Csendes Ferenc dr., Darnay Jónás, Dobroszláv József, Domokos Ferenc dr., Dömöndi István, Endre Károly, Engel Jenő, Frigyeri Iván, Friedmann Lajos, Gálffy András, Gráczy Ferenc dr., Goldmann Fülöp dr., Gokler Antal, Gokler Gyula, Kayser Lajos, Kedachich Viktor, Kepecs József, Kiszner Albert, Klimó Béla dr., Kohn Samu, Kozmuth Artur, Krampl Gyula, Krausz-Kristóf Albert, Kun Ferenc dr., Ladányi Ferenc, Létay László, Lázár Liviusz, Leipnik Alfréd dr., Link Gyula, Ludvig Rezső, Magyar Pál, Molnár Károly, Morawetz Gyula, Nagy Lajos, Papp Gábor, Pápa Gyula, Piszkas István, Polacsek Armin dr., Posta Kálmán, Rác András, Raskó Antal, Reiner Géza dr., Róna Ignác dr., Róth Dezső dr., Schipper Béla, Schiff Béla, Stumpfoll Ede, Szenes Emil dr., Szana Zsigmond, Szász Emil, Szöllösi Albert dr., Takács Márton, Wanisch László dr., Horovitz Ferenc dr., Káldor Imre, Solyomos Géza, Rudali Adolf, Uhlyárik Béla dr., Neubauer Gyula, Kimmel Sándor, Huszár Ödön dr., Kell Mór dr., és Steiner Béla dr.

A jövő héten kap Temesvár polgármestert. B o g d a n Antal dr. prefektus tegnap délelőtt visszaérkezett a fővárosból és ma este Nagyszébenbe utazik, ahol résztvesz a Goldis-párt nagy erdélyi kongresszusán. A prefektus kijelentette, hogy a temesvári főpolgármesteri állást a jövő hét folyamán átmeneti jellegű intézkedéssel töltik be.

Titokzatos román ur és a szép artistanő regénye

Budapest, ápr. 30.

Modern bűnügyi regénybe kapcsolódott bele a budapesti rendőrség, amelynek kibogozásában részt vett a román és osztrák rendőrség is. A feladat volt elfogni *Toronyi-Trundel* Gitta artistanőt, aki ellen egy igen előkelő bukaresti ur tette meg a feljelentést zsarolás miatt. A feljelentő nevét titokban tartja a rendőrség. *Toronyi-Trundel* Gitta marosvásárhelyi születésű. Fiatalkorában Bécsbe került, táncolni tanult és a *Ronacher*-mulató tagja lett. Néhány év előtt megismerkedett egy *Todorescu* Miklós nevű fiatal emberrel, aki beleszeretett a szép Gittába és feleségül is vette.

A házasság boldog volt, két gyermek is származott belőle. A család gondtalanul élt, mert *Todorescu* mindig küldtek pénzt Romániából. *Todorescu* titokzatos ember volt még felesége előtt is. Állandóan hangoztatta, hogy Erdélyben óriási birtoka van és onnét kap havonta bizonyos összegeket. Minden hónap elején pontosan meg is érkeztek az előre jelzett összegek, de az asszony soha nem láthatta férje birtokát, mert az ridegen elzárkózott az utítelvek elől.

Tavaly ősszel *Todorescu* meghalt és a temetés után különös levél érkezett az özvegyhez. A levél titokzatos írója tudtára adta az asszonynak, hogy az az 500 millió korona, amely a levél vétele után kezeihez érkezik, az utolsó küldemény, tehát úgy ossza be a pénzt, hogy meg tudjon élni két gyermekével együtt. *Todorescu* né látna, hogy milyen könnyen jutott a pénzhez, kutatni kezdte a titokzatos finanszírozó személyét. A véletlen eredményre vezetett. A férfi hágyatékában rábukkant egy levélre, amely felfedte az előkelő ur bukaresti címét és egyúttal megmagyarázta a rejtélyes pénzküldemények okát is.

A férj az előkelő ur törvénytelen gyermeke volt, aki, nehogy leleplezzék inkognitóját, havi átalányösszeggel váltotta meg a kinos botrányt. A raffinált nő azonban kamatoztatni kívánta ezt a felfedezést. Egymás után három levélben azzal fenyegetőzött, hogy ha újabb pénzküldemények nem érkeznek Bécsbe *Todorescu* címére, akkor az egész ügyet nyilvánosságra hozza és a titokzatos ur rokonságát is kellemetlen szituációba hozza.

Ha késik a férfi . . .

Iria: *Vásárhelyi Julia.*

Elza tulesett az operáción, ha ugyan annak lehet nevezni azt a kis sebészi beavatkozást, amire mindig akad egy-egy diplomás ur, hogy megszüntesse az alkalmatlan virágbabórlást, hogy elparancsolja az induló életet.

Nem is volt nagy eset az egész, gondolja. És hányan megteszik! csi-tigatta a lelkiismeretét. Pénzkérdés ez! És: pont. Aztán nem gondolnak rá többet! Nincs tovább! Nem kell vele törődni többé. És még ha csak róla lett volna szó. De az a szegény kis lélek. Az anyja nevét írják be a papnál, az anyakönyvvezetőnél, az iskolában és végül az élet nagy könyvébe is.

Mit is kezdhet egy ember, aki az anyja nevével kerül a világba . . . ?

Elzában feltört: a szociális igazságoknak egy szikrája.

Mit kezdhet . . . ?

Tanítottod. Felneveled. Ember lehetett volna abból a te neveddel is. És miért különb amannak a neve a tiednél?

A zsaroló leveleknek eleinte meg is volt a hatása de mikor *Toronyi Gitta* már több mint félmilliárdot harcolt össze a dusgazdag előkelőségtől, az beszüntette a pénzküldést és a román rendőrségnél megvette a feljelentést, mert az volt az értesülése, hogy a volt táncosnő

a román fővárosba utazik és ott személyesen mondja el leleplezéseit. A nő nem vitte keresztül tervét, a feljelentés a bécsi rendőrséghez került, azonban a raffinált *Todorescu* időközben Pestre szökött. A nagystilű zsarolási ügy egy budai szállodában fejeződött be, ahol két

detektív ép akkor csipte el önágyaságát, amikor a leleplező levél készült Bukarestbe.

Toronyi-Trundel Gitta ma már Bécsben van és az ottani rendőrsé vonja felelősségre a félmilliárdos zsarolási ügyben.

A majlátfalvai tanítónő tánciskolája

Táncmulatságok hatósági invitálással — Mikor a jegyző korcsma monopoliumot létesít

Szegény ember úgy szerez pénzt, ahogy tud

Temesvár, április 30.

Nagy a drágaság és kevés a pénz. Ez a körülmény aztán arra készteti az embereket, hogy mindenféle módot eszeljenek ki pénzszerzésre. Hogy *Popovici* Elena majlátfalvai tanítónő, *Popovici* Teofil majlátfalvai elmozdított jegyző leánya a pénzszerzésnek milyen módját eszelte ki, elmondódik az alábbiakban . . .

Dobolnak a községben:

— Közhiré téteik, hogy *Popovici* Elena tanítónő esti tánciskolát nyit, amelyben a legdivatosabb táncokat fogja tanítani. Minden legény és minden lány irakozzék be a tánciskolába. A tanítás kétszáz leibe kerül.

A legényeknek és lányoknak azonban nem nagyon akaródzoit a tanítónő tánciskolájába irakozni. A falun szokásos táncokat tudják eléggé, a modern táncokra pedig nem kíváncsiak. A tanítónő erre rendőrrel járatta végig azokat a házakat, ahol legényleány van. A rendőr ismételte az invitálást a tánciskolába. Hozzáette azonban, hogy amennyiben nem jelenkeznek elegendő számban, úgy, hogy nem lesz érdemes a táncanfolyamot megtartani, akkor a tanítónő apja, a jegyző, egyeilen

bált nem engedélyez

a farsangon. Azonkívül pedig megtalálják annak is a sorát, hogyan kell megugráltatni azokat a legényeket, akik sajnálják az új táncok megtanulásáért a kétszáz leiket.

Ennek a pressziónek már kezdeti foganatja lenni és a legények, lányok — bár nagy huzódózással — mégis jelentkeztek szórványosan a tánciskolába és előre lerótták a tandíjat.

Az iskola azonban mégis megbukott. A tanfolyam többi tagja felháborodva vette tudomásul a tanítónő szándékát és kikelt ellene. Rámuiaftak arra, hogy

mennyire összeférhetetlen, hogy egy tanítónő tánciskolát nyisson és hogy pláne ennek érdekében az apja hivatalos hatalmát is igénybe vegye kényszerítő eszköznek. *Popovici* Teofil jegyző alatt akkoriban már recsegní kezdett kissé a nótáriusi szék és nem feszítette a dolgokat a végsőkéig és

leánya lemondott

a tánciskola alapításáról. Azonban a táncot már annyira belevette pénzszerzési programjába, hogy más formában mégis élt vele.

Mikor eljöttek a karácsonyi ünnepek, *Popovici* Teofil jegyző úgy rendelkezett, hogy a három ünnepen az öt majlátfalvi korcsma közül csak egyeilenegy lehet nyitva. Ebben az egy korcsmában *Popovici* Elena tanítónő mind a három napon bált rendezett. A muzsikát szolgáltató cigánybandát ő fogadta Magyarpecskáról és a bandának napi kétezeröttszáz leit fizetett. Viszont ő szedte be a belépődíjakat. A korcsma ajtajában községi rendőrök állottak és minden bemenő legénytől száz leit követeltek. A lányoknak negyven leit kellett fizetni. A rendőrök a beszedett pénzt *Popovici* Elenának adták át, aki azt egy hatalmas irattáskába gyömöszölte.

Voliak legények, lányok, akik vonatoktól belépődíjat fizetnek. Mihelyt a tanítónő ilyen renitenskedést látott, nem restelt személyesen odamenni az illetőhöz.

— Ejnye, ejnye, — mondotta mosolyogva — nem szégyenli magát, hogy nem akar fizetni? Hát

ingyen altar táncolni?

Nekem is pénzembe kerül a banda, nem engedhetek be tehát senkit ingyen.

Ha a legény megbícsakolt és sokallotta az antrét, *Popovici* Elena alkudozott vele és esetleg elengedte a felét.

érkezem — úgy érzem: öröm vár!

Felül az ágyban. Az órára néz.

Három óra múlva itt lesz. Mit fogok neki mondani . . . ?

Közben jön az orvos. A bájos „beteg” illik még egyszer megnézni. Látja Elza vergődő arcát, „derüs” történet meséjébe kezd, de hamar elhallgat a külső zaj miatt. A lány magyarázza kint valakinek a kisaszony betegségeit. Influenza. Nátház. Mulóban.

Már táru! is az ajtó. Révész Lajos, a hűtlen szerelmes: megérkezett! Első tekintete az orvosi műszertáskára esik. Minek kellett az influenzához ez...? Vérhullám szökik a fejébe.

Ránéz az orvosra. Ez az ember neki barátja, testvére, mindene volt. Együtt jártak a gimnáziumba, egyszerre irakoztak be az egyetemre, az orvosnak, ő mérnöknek, együtt laktak esztendő-kön át, még a ruhájuk is közös volt és most valahogy úgy érzi, hogy a régi barát valami szörnyü bünt, leirhatatlant és elképzelhetetlent, valami rettentő és jóvá nem tehető szerencsétlenséget hozott reá. Már nem is látja a fekvő lányt. A férfi felé torpan és robban a szava.

Különösen nagy zugolódás támad azonban amiatt, hogy a lányaike kísérő anyáktól is követelt a tanítónő belépődíjat. Ezeket is személyesen kapacitálta a tanítónő. Előbb csak így

— De édes nénemasszony, ha nem is táncol kelmed, de legalább hallgatja a szép muzsikát és gyönyörködül a fiatalokban. Meg aztán kelmednel nem is kell annyit fizetni. Elég ha husz leit fizet . . . Vagy tudja mit fizessen csak tized . . . No, nem gondoltam volna, hogy ilyen keményen tartja a pénzt a markában. De öt leit csak fizet?

Ha a szép szó se használt, jött a fenyegetés:

— Mit gondol, loptam én a pénzt amit a cigánynak fizetek? Persze bálba jönni akarnak, mulatni akarnak de én fizessem a muzsikát. Ebből nem esznek! Nem ám! És ha ezerszer nem táncol, ha nem fizet, nem mehet be

A maga baja

aztán, ha a legények nem finomabánnak a lányával, ha látják, hogy az anya nincsen bent a teremben. Meg aztán ne felejtse el, hogy az apán jegyző és majd megfizet azért, hogy nem akarnak bilétát váltani.

Popovici Elena így szedett össze esténként nyolc-tízezer leit és minden bált után fömött irattáskával ment haza.

A tanítónőnek tánciskolaalapítási terve és báltartása a tanfelügyelőséghez is elkerült. *Frates* Romulusz tanfelügyelő állítólag csak ennyit jegyzet meg, miközben a kezelő legyintett.

— Ugyan kérem, szegény ember úgy szerez pénzt, ahogy tud.

. . . Mit szolt volna ugyan *Frates* Romulusz tanfelügyelő, ha a pénzszerzésnek ez a módját egy a nemzeti kisebbséghez tartozó tanerő találta volna ki és gyakorolta volna?

Kubán Endre

— Laci, mit keresel te itt?

Az nem tud felelni.

De már nem is kell. Emez semmit sem tud, de mindent sejt, mindent „érez” és övé: a gyanyu . . .

Ránéz a halottsápadt nőre, olvas a kimélyült vonásokban, szemének meszetekintő, fénytelen tükrében.

Az asztal körül imbolygó orvos kezében a táskával: csak kiegészíti megformálja és reprezentálja gondolatait.

Keserü mosolyra lendül a szája.

— És te: a barátom voltál — fordult hozzá — és te: a kedvesem — néz a nőre . . .

Többet aztán nem is mond. Indul kifelé.

Nem akarja látni tovább őket, a szobát, a táskát, a szerzte-széjjel heverő párnákat, selyem-rongyokat, üvegcséket, a női szépség és ravaszság kelékeit, nem akarja szivni tovább a klórtól, jódttól, ámbatról páras és fülledt levegőt, amelyben elsikkasztottak egy tavaszt, megöltek egy rügyet, megszüntettek és elpusztítottak egy virágba-borulást, egy induló életet: a cinkosok, a gyilkosok . . .

Kész férfi- és gyermekruháruházban
gummiköpenyek, raglánok, felöltők

Óriási választékban kaphatók. Hozott szövetekből ruhák mérték után legujabb divat szerint készülnek.

Löwy Sándor
Temesvár-Józsefváros, Scudier-tér
(Brück mézáros mellett)
Telefon: 404

A közös zsidó haza megteremtése

Itópia-e a cionizmus célkitűzése? — Mártir-nemzetet kíván az eszme — Ujra kell éleszteni a földszeretet tradícióját

A zsidóság nagy problémája

A szétszóródás ideje óta hosszú bűt századokon keresztül, mint egy zebb jövőbe világító fátyla, lobogott hazátlan zsidóság lelkében az őszaza visszaszerzésének vágya. Jóideig sak Isten segítségébe vetett fatalista it volt a vágy egyedüli kifejezője, de megindult a propaganda, mely elvetette magától a vakbuzgóság csodavárását s komoly építő akciót kezdeményezett.

Nagy ekésedéssel fogtak munkáukhoz a kezdeményezők s a kényzerítő körülmények hangsúlyozásával ikerült nekik

az ősi haza

örökös déláb-fogalmát belátható dón belül realizálható reménnyé frsíteni. Szózatukra a felfigyelők ezrei kezdték belátni, hogy a cionizmus, mint eszme, mint célkitűzés megállja a helyét, de a kezdeményezés mámorában megfélejtettek, vagy nem is akarták tudni arról, hogy realizálási lehetőségéhez sok kétség férhet.

A cionista eszmének éppen eszményies volta az, mely kivihetetlené teszi. Legyenek bár kényzerítő körülmények, mindegy, mert van egy bizonyos lehetőségi határ, mely az emberi gyarlóságból következő s mely éppen ezérré áttörhetetlen; az a cél, amit a cionisták hangoztatának,

utópia marad,

mert ultraideálizmusa már eleve ellenfébe hozza azokkal, kik elérni akarják. Csupa héroszokat, csaknem tesinélküli altruizmust követel magának ez az eszme s szuggeszív hatása lehet oly nagy, hogy néhány vezetői lelki rátermeitségüknel fogva isteni hősökké avasson, de lehetetlen önmegtágadó delirumba hozni egy egész nemzetet, melynek fiai között kerül ki amugy is a legfőbb racionálista.

Csak akkor biztos a siker, ha a kitűzőt cél és az eszközök, melyekkel azt el akarjuk érni, homogén tulajdonságokat mutatnak s mivel a cionista célkitűzés kétségkívül ideális, csak ideális eszközökkel érhető el. És mégis ezt a csaknem átlétszó finomságu ideát a legracionálisabb eszközzel, tehát pénz segítségével akarják nyélbe ütni, ami bizonyos tekintelben az eszme profanizálásával egyenértékű.

Mert — bár különösen hangzik — sokkal inkább megfelelne az az utópisztikus megoldási lehetőség, hogy minden zsidó elsősorban a verejtékével legyen hajlandó megmunkálni azt a földet, mely unokáinak (de csak az unokáinak!) hazát fog majd adni s a pénz másodrangu tényező. Minden honfoglalót át kell hasson a szent cél, melyért mindhalálg küzd és már eleve tisztában kell lennie azzal, hogy az ő

teste csak humusz,

melynek az a hivatása, hogy porhanyóvá tegye ivadéka számára a földet. Egy mártir-nemzetet kíván ez a kristályliszta eszme és éppen ezért érhető, ha minden zsidó szivesebben adakozik az új haza felépítésére, mint-hogy arra határozza magát, hogy ki-megy földet turni, behullni egy jeltelen sirba s mindezt azért, mert majd egyszer talán eredménye is lesz az önfeláldozásának.

Hiába küldenek ki embereket halomszámra; ezeket a kényzerőség, az ittmegnemélhetés keservei készítetik a vándorutra és éppen kitaszítottáguk miatt hiányzik belőlük a lelkesedés s csak a maguk céljait tekintik, mikor kezükbe veszik a vándorbotot.

Igy hát az a néhány ezer ember, kiket a jómóduak pénze kisegít, mintegy megfordítja az eszme célzatát és egoizmust visz

az altruizmus helyébe.

A vagyonos viszont, ki obulusaival eleget tesz lelkiismeretének, nem megy ki, mert esellenül cselekedne, ha itlhagná kényelmes, gondtalan megélhetését bizonyos eszmei célkitűzés miatt. De mivel tudja, hogy pénz is kell az ujjáépítéshez, abban a szilárd meggyőződésben él, hogy adakozásával meghozta ugyanazt az áldozatot, amit az a nyomorult pionir, ki öntestével trágyázta termékkennyé az elvadult ősi földet.

Mit sem jelent, hogy technikai akadályokba ütköznek a tömeges kívándorlás, mert a lelki adottság amugy is örökös

nehézségeket támasztana.

És az sem változtat sokat a tényeken, hogy elvéve akadnak kis lelkes csapatok, kik mindenre készek és szívvel-lelkelrel egyek az ideával.

Mindenekfelett pedig van egy megdönthetetlen argumentum, mely a legsúlyosabban bizonyít a célkitűzés meddsége mellett: a zsidóság az őshaza szempontjából, mint honalapító elem a szétszóródás ideje alatt degenerálódott, vagyis a körülmények kényzerítő hatása alati tevékenységének iránya olyképpen módosult, hogy a honalapításra képtelenné teszi. Az a négy-milliónyi zsidóság, mely Dávid király aranykorában élt, tulajnyomó többségben

a föld fia volt,

míg a kalmárkodást vagy más nem a földdel kapcsolatos foglalkozási nagyrészt idegenek üzték s a ma élő 15 milliónyi zsidóság mily távol áll a földtől! A szétszóródás okozta állapotok megszabták az új élsí lehetőségek irányát s a földműves zsidóból kereskedő, vagy másmilyen foglalkozást üző ember lett. Elszakadt a

földtől és néhány generáció után az elveszett haza iránt érzett vágy már nem volt azonos az elveszett föld vágyával. A földműveléssel kapcsolatos konzervatívizmus, mint ködfátyol szertefoszlik, mihelyt az új perspektívák a könnyebb megélési lehetőségek egész sorát tárják elő. Ezért ment könnyebben a földtől való elszakadás és ezért fog nehezen sikerülni a halott földszeretet életrekelítése.

A földszeretethez

tradíció kell

s különösen nehézé válik a visszacsatogatás, ha a tradícionélküliséghez még a könnyebb megélési lehetőségnek a iudata járul.

A visszaterést propagáló cionisták elvetették a vallási alapot s ehelyett nacionális alapokra helyezkedtek. De ezáltal a zsidóság hatalmas tömegét zárták ki az ujjáépítés munkájából, ami azt eredményezi, hogy ezek a csupán vallási alapon álló tömegek a legnagyobb ellenségei lettek az ujjáépítőeknek s a maguk részéről ellenpropagandát kezdeményeztek, mely súlyos belső harcoknak válhatik szülőjévé.

Pedig tagadhatalan, hogy éppen ezek — kik

dogmatikus elfogultáguk

miatt szegülnek ellene az ujjáépítésnek — szorulnak rá leginkább mindarra, ami előnyt a haza ténye biztosít. Ezek a zsidóság legtöbbet támadóit szerencsétlenei, kik leginkább volnának rászorulva egy támogató karra.

És ez a tömeg a zsidóság jelentékeny hányadát képezi.

Nagy problémája a zsidóságnak az új közös haza megteremtése, mert szükségét tagadni nem lehet, de mivel megoldási lehetősége — túlzottan ideális erények megkivánása miatt — nagyon is kétséges, ez egyszersmind a zsidóság nagy tragédiája.

Sándor Károly.

Fenti fejtegetésekkel nem tudunk mindenben egyetérteni, de helyet adtunk a cikknek, mert új oldaláról világítja meg a kérdést és mindenesetre hozzájárul a nézetek tisztázásához.

Két hivatalnoklány

elindult Nagyváradról és a célja — mindegy, hogy melyik város — az volt, hogy elérkezzék oda, ahol sok pénz lehet keresni és ragyogásban, pompában, állandó mulatozásban élni. Sokat hallottak és olvastak róla, hogy a tánsosnók, az artistanók milyen jól élnek, remekül ruházkodnak, ékszereik vannak, imádók serege lesi a kivánságukat és nemcsak virágot, hanem a pénzt is szórja lábaik elé. A két hivatalnoklány megunta a kopott, szegényes ruhát, kitaposott sarku cipőt, az üres főzelékes ebédet és a kávé vacsorát. Mint délábos álm lebegett előttük a távolságban a csillogó artistaság és megindultak utána.

A két hivatalnoklány elindult Nagyváradról és első állomása Temesvár lett. Itt szobát vettek a szállodában és elmentek az egyik kabaréba, ahol artistanóknak jelentkeztek. Megnézték őket, csinosaknak, szemrevalóknak találták őket, azonban a baj az volt, hogy a táncot, mellyel a gazdagságot akarják maguknak megszerezni, a csárdáson és a keringőn tul nem igen tudják. Azt mondták hát nekik, hogy tanuljanak táncolni modern artistatáncokat és akkor majd lehetnek artistanók. Mindjárt ajánlkozott is az egyik artista táncmesternek. A tanítási órákért készpénzzel fizettek s erre meg lakásra és kosztra hamar ráment pár leiecskéjük, melyet Nagyváradról magukkal hoztak. A nóta vége az lett, hogy szerelemből akartak pénzt előteremteni. Néhányszor sikerült is ez, de ma rajtavesztettek. Detektívvel kerültek összeütkezésbe, aki feljelentette őket. Most pedig itt állanak a rendőrprefektura emeleti folyosóján és várják, hogy bevigyék vizsgálatra a rendőrorvoshoz. Szemüket lesütik és valószínűleg arra gondolnak, hogy kár volt csaló délábók után elindulni Nagyvárad városából . . .

Én.

A bécsi Rapid temesvári mérkőzése

Temesvár, május 1.

A mai és a holnapi ünnepnapot a bécsi Rapid kombinált csapatának a temesvári vendégszereplése teszi nivóssá. A részletes program a következő:

Szombaton

délután öt órakor a TMTE-pályán játszanak a Rapid-TMTE. Előzőleg délután három órai kezdettel a Sparta ifj. és a TMTE ifjusági csapatai mérkőznek. Dél előtt a Rapid törpéi játszanak a Sparta-Unirea törpéivel. A Banatul-pályán délután négy órakor a Kadima törpéi játszanak a Politechnika törpéivel. A Pátia Lugosra rándul, ahol az ottani Munkástedző csapatával játszik barátságos mérkőzést.

Vasárnap

a TMTE-pályán délután öt órai kezdettel a bécsi Rapid mérí össze erejét a temesvári Rapiddal. Előzőleg és délelőtt ifjusági, valamint szövetségi díjmérkőzéseket bonyolítanak le. A Banatul-pályán lebonyolításra kerül a Kísoda-Tricolor és az RMS-Turul másodosztályu bajnoki mérkőzés. A Kadima- és Pátia-pályákon az ifjusági csapatok játszanak. A Kadima Zsombolyára rándul, ahol az ottani Munkásokkal bonyolítja le a másodosztályu bajnoki mérkőzést. Ugyancsak Zsombolyán játszik a Szeszgyár csapata is a ZsTK ellen a bajnoki pontokért.

FAJALMA

és mindenféle **üdonságok** zöldfőzelékben megérkeztek **Luttvák és Eckstein** hal- és csemege kereskedésében, Kossuth Lajos-utca 6.

Singer Testvérek

kötöttáru-nagykereskedés

Belváros, Hunyadi-utca 7.

Kötöttáru engros üzletünkben egy

Detail-osztályt létesítettünk

ahol **kicsinyben** női-, gyermek-, férfi harisnyák és keztük, valamint a szakmába vágó összes kötöttáru cikkek

versenyen kívüli árakban

lesznek elárusítva.

Aranyér
"Anusol" Goedecke
Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyulladt, sebes és vérző helyeket. Ártalmatlan alkotórészekből mentes. Reggel és este egy kúpocskát tesz a végbébe bevezetve. Minden patikában és drogeriában kapható.
Főraktár **F. H. MEES** drogueria en-gros Soc. in An. București, Calea Griviței 61.

Népfürdők papiron

Sürgős a városi népfürdők felállítása

Temesvár, május 1.

A temesvári városi tanács még a múlt évben elhatározta, hogy a Józsefvárosban és az Erzsébetvárosban egy-egy városi népfürdőt állít fel. A terv azonban nem valósult meg, jóllehet a két említett népfürdőnek a létesítése úgy szociális mint egészségügyi szempontból feltétlenül szükséges. A szegényebb, de a középosztály nem engedheti meg magának, hogy a strandfürdőt vegye igénybe. Már májusban vagyunk és dacára annak, hogy a fűrdőszezon közeledik, még semmiféle előkészületet nem látunk a népfürdők felállítására, pedig az idei költségvetésben is fel van véve azoknak költségei. Reméljük, hogy a városi tanács módját találja, hogy a legrövidebb időn belül hozzákezd a fürdők felállításához és ezzel a szegényebb néposztályt is hozzájuttatja a nyári fürdés kellemetességeihez.

Erős nő volt

a meggyilkolt Leirer Amália

Budapest, május 1.

A Leirer-pör tegnapi tárgyalásán kihallgatták a meggyilkolt apját. Az öreg Leirer Lőrinc határozottan kijelenti, hogy a leánya meggyilkolása előtt mondomta neki, hogy Okolicsányi nála járt és újra jönni fog.

Okolicsányi: Minden szava hazugság! Leirer: Maga hitvány! Hogy mer velem így beszélni! Igenis, a lányom mondta, hogy nála járt és újra felkeresi.

Azután kihallgatták tolmács útján Kerstens hollandi bankárt, Leirer Amália volt barátját. Elmondja, hogy Amáliával annak haláláig levelezett. Meggyőződése, hogy a gyilkosságot többen követték el, mert Amália rendkívül erős volt. Közönséges erejű ember nem végezhetett vele egyedül. Ezután megkezdődtek a perbeszédék. Az ügyész hosszú vádbeszédet mondott, melyben rámutat arra, hogy nyilvánvalóan rablógyilkosság történt. Lélet ma reggelre várható.

A teherkocsikat kinevezik

negyedik osztályú személyszállítónak

Temesvár, május 1.

Az államvasutak vezérigazgató-ságának rendelete értelmében máától kezdve van a személyvonatokon és a vegyesvonatokon negyedik osztály is. Erre vonatkozó érdeklődésünkre a temesvári vasúti üzletkezelősnél a következő választ kaptuk:

— A negyedik osztály beállítására vonatkozó rendelet írásban még nem érkezett meg hozzánk, azonban ennek ellenére megteszük a kellő intézkedéseket. A negyedik osztály számára teljesen ép, jórészt új, vagy most kijavított fedett teherkocsikat választottunk ki, amelyeket kitisztítottunk, sőt fertőtlenítettünk is. Ezekbe a kocsikba csak az oldalfalak mentén állíthatunk üléseket. Amely utasnak ezeken nem jut hely, az kénytelen lesz saját csomagjára ülni. Egyelőre nincsen elegendő megfelelő teherkocsink, melyet a negyedik osztály számára beállíthatunk. Ennélfogva ma csak a Temesvár—bukaresti, Temesvár—karánsebesi, Temesvár—resicai és Temesvár—aradi vonatokról — kivéve a gyorsvonatokat — közlekednek negyedosztályú kocsik. Ugy gondoljuk, hogy egy hét leforgásán belül valamennyi Temesvárról induló vonathoz adhattunk negyedik osztályt. A magunk részéről nagy fontosságot tulajdonítottunk a negyedik osztálynak. Ma a vasut bizony elég drága és mivel a negyedik osztály menetdíja csak fele a harmadik osztály vitelösszegének, sokan fogják azt igénybevenni. Így megvalósul a szegényebb lateiner osztálynak az a kívánsága, hogy részére külön harmadosztályú kocsikat tartsunk.

Nem szabad politizálni

a hadsereg tényleges tisztjeinek

Bukarest, május 1.

A hadügyminiszter a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a kormány semmi szín alatt nem fogja megengedni, hogy a hadseregbe belevigyék a politikát és hogy a hadsereg tagjai politikával foglalkozzanak. Erre való tekintettel a hadügyminiszter Lupescu tábornok vezérkari fő-

nökkel együtt elhatározta, hogy a tartalékos tiszték május hó huszonharmadikára szóló behívását május harmincadikára érvényesíti. A tartalékos tiszték tehát a választásokon eleget tehetnek alkotmányos kötelezettségeiknek és csak a választások után fognak bevonulni.

A szocialisták tizenöt mandátumot

vártak az ellenzéki bloktól

Végleg megszakadtak a tárgyalások a nemzeti párttal

Kolozsvár, május 1.

Az egyesült ellenzék és a szociáldemokrata párt kiküldöttjei között folyó választási tárgyalások meghiúsultak. A szociáldemokrata párt központi vezetősége megszakította a nemzeti párttal folytatott kolaborációs tárgyalásokat és úgy döntött, hogy a választási harcot az egész országban önálló listával veszi fel. Ennek a döntésnek a jelentősége beláthatatlan fontosságú. Eddig is az egyezményes listának voltak a legnagyobb esélyei, de most már a szakítás következtében egyenesen

döntő győzelem

valószínűségével lehet számolni, mert az egyesült ellenzék nemcsak a szervezett munkásság szavazataitól esik el, hanem a radikális, valamint a nem magyar városi polgárság és a zsidó csoportok szavazataitól is. Ugyanis a szociáldemokrata párt most tárgyalásokat folytat olyan zsidó csoportokkal, amelyek eddig sem a kormánnyal, sem az ellenzékkel nem egyeztek meg.

A szociáldemokrata párt titkársága

Áldozatkészséggel fizetik a magyarok

a kultuszadót a józsefvárosi hitközségben

Temesvár, május 1.

Emlékeztetések azok a harcok, amelyek a józsefvárosi katolikusok között hónapokon keresztül dúltak és melyek azzal fenyegettek, hogy ennek a nagy városrésznek katolikus hívei közé éket vernek. Néha-néha még most is olyan tünetek mutatkoznak, mintha az egyetértés nem volna teljes a Józsefvárosban. Felkerestük Metzger Márton dr. főesperes-plébánost, akit megkérdeztünk vajjon

helyreállott-e a béke

a hitközség kebelében?

— Általában véve békekészség van a hitközségben. Legfeljebb azt lehet észlelni, hogy a hitközségi tagok egy része nehezebben fizeti a kultuszadót, mint a másik rész.

— Azok a hitközségi tagok azok, akik annak idején nem voltak megelégedve a papválasztással?

— Lehetséges. Tény az, hogy a magyar hívek minden felszólítás nélkül, önként és

nagy áldozatkészséggel

fizetik a kultuszadót. A németek ellenben igyekeznek a rájuk kivetett hitközségi adót lejjebb szorítani, a fizetést pedig csak felszólításra, későn, vagy egyáltalán nem teljesítik.

— Éppen most jelent meg a kormány rendelete arról, hogy a hitközségi adó hatósági segédlettel is behajtható. Nem fog a hitközség ezzel a jogával élni?

— Nem. A mi fölfogásunk az, hogy a hitközségi adót vagy jószívvvel kell fizetni meggyőződésből, hogy ezzel a vallást és kultúránkat szolgáljuk, vagy sehogy.

nökkel együtt elhatározta, hogy a tartalékos tiszték május hó huszonharmadikára szóló behívását május harmincadikára érvényesíti. A tartalékos tiszték tehát a választásokon eleget tehetnek alkotmányos kötelezettségeiknek és csak a választások után fognak bevonulni.

a szakítás okairól a következő felvilágosítást adta:

— A nemzeti párt és a parasztpárt között létrejött választási megegyezés tulajdonképpen

a mi intervenciónk

eredménye. A két párt ugyanis már rendkívül eltávolodott egymástól, különösen a parasztpártnál kellett a megegyezés érdekében erőlyesen közbelepnem és az utolsó pillanatban sikerült is eredményt elérnünk, ami főként Fluera Jánosnak, az országos szak szervezeti tanács elnökének köszönhető.

— Hány mandátumot kívánt a párt az ellenzéki bloktól?

— Nem ragaszkodtunk határozott számhoz, mégis hét-tizenöt

reális értékű

jelöltséggel ki lettünk volna elégtve. Azonban a nemzeti párt csak néhány teljesen bizonytalan helyet akart adni. A tegnapi tárgyalások kizárólag az erdélyi és bánági szociáldemokrata párt nevében folytak, de a szakítás az egész országra vonatkozik.

Mi a hitközségi tagoktól szeretettel akarunk, nem pedig haragot, már pedig ha a hitközségi adót

hatósági segédlettel

hajtjuk be, annak okvetlenül harag lesz a vége.

— Nem ezért lanyhábbak a németek az egyházi adó fizetésében, mert más plébánost akartak?

— Annak idején hangoztatták, hogy német papot akarnak. Nos hát, én sváb származású vagyok. Ezen az alapon inkább a magyarok neheztelhetnének. Én azonban, mint egyházközségem lelkipásztora, nem csinállok nemzetiségi politikát. El tekintetben semleges vagyok. Nekem minden hívem egyformán kedves.

— Lehet a németek

esetleges neheztelését

a templom látogatását illetőleg is észrevenni?

— Éppenséggel nem. A német hívek, most is szorgalmasan látogatják az istentiszteletet, különösen azokon a napokon, mikor német szentbeszéd is van. Német prédikáció van a főbb ünnepek első napjain, valamint minden második vasárnapon.

Az egyháztanácsban a németiség és magyarság milyen számarányban van képviselve?

— Az egyházközségnek hétezer német és ötezer magyar híve van. Az egyháztanács összeállításában

nem néztük azt,

hogy kinek mi a nemzetisége, a foglalkozása, a vagyoni helyzete, hanem csak azt, hogy rátermett-e! Azt hiszem azonban, hogy a németek így is tulsúlyban vannak.

A Luca széke

is gyorsabban készül, mint a Török- és a Nap-utcai hid

Temesvár, május 1.

A Józsefvárosban a Török- és a Nap-utcát a Begán keresztül hid köti össze. Annak idején soká tartott, amíg az ottani lakosság sürgető kérésére a hidat fölállították. Azonban eltelt már tíz év is, amióta a hid vázáját elhelyezték, de a befejezése még mindig késik. A hid feljárója még nem készült el, az utteste pedig egymástól könnyönyi távolságban párhuzamosan futó vastraverzekből áll. A hid egyik oldalán ideiglenes gyalogjárót készítettek, amelyhez mindkét oldalon deszkalépcső vezet föl.

A deszkák a hosszú idő óta a sok esőtől és hótól elkorhadtak és kiestek. Több lépcsőfok teljesen hiányzik. Nappal még csak észrevezzük ezt az arajárók, azonban éjjelente a sötétben le-lebuknak és gyakran a hid alá gurulnak. Szerencse, hogy ott a töltés széles és a víz messze van. Merő véletlenség, hogy eddig még ott nem törte senki a lábát, vagy a nyakát. Legfőbb ideje volna, hogy a városi mérnökség ezt a hidat megcsináltassa.

Nem tudnak megférni

a választási gyékényen

Bukarest, május 1.

A nemzeti párt és a parasztpárt közös bizottsága eddig tizenhat meggyében állította föl a választási listát. Tegnap került az első vitás eset Maniu és Michalache döntőbíró-sága elé. Jorga a nemzeti párt állandó bizottságát sürgős megbeszélésre hívta össze. A Viitorul szerint az összehívás azért történt, hogy döntsenek a választási paktum felmondása ügyében, mert a két párt a jelölésre vonatkozólag nem tud megegyezni. Az említett lap azt is tudja, hogy Jorga ezen az ülésen pártelnökségéről lemond.

A Lupta, amelynek a nemzeti párttal való kapcsolata közismert, azt írja, hogy a nemzeti párt és a parasztpárt választási kartelljét veszély fenyegeti. A lap szerint a parasztpárti vezérek között is támadtak ellentétek és egyikük a kormánnyal való megegyezést tartja szükségesnek. Ennek személyét Lupa b an engedi sejtetni.

A frankügy kliséi. Budapestről jelentik: Hír György képviselőt, aki nemrég öngyilkossági kísérletet követett el, melyből azóta felépült, a rendőrség a franküggyben kihallgatta. Azt vallotta, hogy a klisék úgy kerültek hozzá, hogy azokat a nála alkalmazásban volt Szendey Lászlóhoz hozták és a csomag ott maradt anélkül, hogy tudta volna tartalmát.

Művészet!

Szombat, május hó 1-től kezdve minden este 11 óra után a

Grand Hotel Ferdinand

téli kertjében

nagy kedélyes nevetőestélyek. Elsőrendű bécsi művészek fellépésével: Louise Cmirál, énekesnő, Willy Morre, szalónkomikus, Heincz Dopler, groteszkkomikus, Willy Alpern, Chaplin No. II, Nelly Lamatch, táncszubrett, Tully and Eisen, komikus táncduó, Jazzband. Szabad bemenet!

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-
tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52.

Kiadóhivatal: 2-52.

Nyomda: 10.

Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra
160 lei, félévre 300 lei, egy évre
600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az é-
királyi adásban 3 lei, Magyarországon
2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár,
Csehszlovákiában fél ck., Ausztriá-
ban 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Május

őnap ránköszönését jelzi a naptár.
la, meg se kell nézni a kalendáriu-
tot, akkor is tudjuk, hogy május
an. Az ég kékje és az azur bolto-
atra lámpásnak akasztott Nap me-
g sugarai hirdetik: itt a május!
langyos, lány szellő a fülünkbe
ugya: itt a május! A sok tarka
íróg a mezőn belükbe csoportosulva
ompázik ezer színében és ebből a
yönyörű írásból olvassuk: itt a más-
! A kéklő orgona büdájosan mu-
sikalja: itt a május!

Május a szerelem hónapja. De jó
zoknak, akik fiatalok: Milyen bol-
ogok, milyen bohók! A színek egy-
ásra találnak s az ajkak össze-
rnrnak forró csókban. A párocskák
zorosabban simulnak egymáshoz
s számtalan forró sóhajlás hatol
il a szférákba és ott isteni harmó-
idá vá egyesül.

Mindenki, mindenki örvend a más-
ának és a májusi szerelemnek. A
idős asszonyok pedig, azok, akik
sszekötésben állanak a gólyával,
igan dörzsölik a kezüket és mondják:
legközelebbi februárban megint sok
sz, hála Istennek, a munka. Boldog
kereskedő is: februárban sok ba-
akelengye fog fogyni. A statisztikus
i onyilja: bizony februárban születik
legtöbb gyerek, mert a május olyan
zép, olyan mámorító. Csak éppen
z anyakönyvvezető haragszik talán
májusra, mert februárban három-
zor annyi dolga van, mint más hó-
apban. Miatta, akár ne is volna
ájus, mert a februári külön munká-
rt nem jár neki külön fizetés

Félegyházi.

— Lapunk legközelebbi száma
edden korán reggel jelenik meg.

— Májusi ájtatóságok. A belvá-
rosi székesegyházban este hét órakor
ezdődnek a májusi ájtatóságok,
melyeken felváltva lesznek magyar
s német nyelven szentbeszéd. Pát-
atlan napokon magyar, páros napon
németnyelvű prédikációk lesznek.
Május első három napján a Dom-
plomban Fiedler István kano-
ok mond szentbeszédet. A belvárosi
lébaniatemplomban páratlan napokon
magyar, páros napokon német szent-
eszédék lesznek.

— Kitüntetés. Ófésége Rujan
rifut, a temesvári állambiztonsági
ezérfelügyelőséghez beosztott első-
szőtályu detektívet a „hű szolgálat-
sősosztályu érdemrendjével tüntette
A kiváló közbiztonsági közegnek
vid időközben ez már a második
tüntetés.

— A bánási szerbek a válaszc-
isokon. Nikolics István, te-
esi szerb püspöki vikárius, mint
özöltük, az újonnan megalakult
serb kisebbségi politikai párt
egbizásából Bukarestben tárgya-
st folytatott Goldis László
ultuszminiszterrel a választások
gyében követendő magatartást
letőleg. A szerbség minden való-
únúség szerint a kormánytámo-
ató pártok sorába lép, jóllehet
arlamenti képviselőt nem kap-
at, mert a hivatalos jelöltlisták
ár elkészültek. A kormány azon-
sz, hogy a szerbek kívánságait,
ás irányban honorálja.

Hatalmas kövel agyonütöttek
egy hatvanéves tehetetlen asszonyt

Temesvár, május 1

Rejtélyes gyilkosság ügyével
foglalkozott tegnap a temesvári
tábla immár ötödször. Sandu Má-
ria hetvenéves oravica asszonyt
1924. évi szeptember tizenkettedi-
kén fivere koresmájában a déli
órákban megölték. A holttest mel-
let egy hat kilós követ találtak és
ebből azt következtették, hogy az
öreg asszonyt evvel a kövel verték
agyon. A gyilkosság gyanúja a
megölt asszony bátyjának Sandu
Pávelnek vejére, Avram Gás-
párra irányult, aki állítólag fel-
biztatta Dorán Ilie büntetett elő-
életű oravica munkást a gyilkos-
ság elkövetésére.

A lugosi törvényszék Avramot
felmentette, mert bűnössége bizo-
nyítást nem nyert, ellenben Doránt
öt évi fegyházra ítélte. A temes-
vári tábla helytadott Gropsián
Mihály dr. védő ama kérésének,
amely a bizonyítás kiegészítésére
vonatkozott és kihallgatta a fog-
házöröket, akik vallották, hogy
Dorán a lugosi fogházba való szál-
litása alkalmával sulyosan össze-
vált verve. Ez a magyarázata,
hogy a csendőrség előtt beismerő
vallomást tett.

A tegnapi ötödik táblai tárgya-
lason, amely izgalmas jelenetek-

— **Gritta prefektusi kinevezése.**
Bukarestből jelentik: A kormány
Gritta Ovidiu rendőrségi főfelügyelőt
Torda prefektusává nevezte ki.

— **Abd-el-Krim tovább csör-
teti a kardot.** Londonból jelentik:
Marokkóban nem biznak a béketár-
gyalások eredményében. Abd-el-
Krim a front nyugati részén, külö-
nösen Tetuannál megerősíti állásait.

— **A kommunista Vágit újból
letartóztatták.** Budapestről jelentik:
Vági Istvánt, a szocialista munkás-
párt vezetőjét, több társával együtt
újból letartóztatták, mert izgató kom-
munistai újsgát adott ki engedély
nélkül.

— **A temesvári fogház legöre-
gebb rabja.** Sa fiorescu vizsgáló-
bíró tegnap kihallgatta Costa
Demeter nyolevankét éves pészaki
lakost, aki fiát annak brutalitásai
miatt három késszurással meg-
ölte. Az öreg gyilkos nem tagadta
tettét és azzal védekezett, hogy a
fia mindennap elverte és rettene-
tes lelki kínjában ölte meg a fiát.
Előadta, hogy a gyilkosság elkö-
vetése előtt is fojtogatta és lábá-
val taposta. A vizsgálóbíró meg-
vizsgáltatta az öreget és megállá-
pítást nyert, hogy a fojtogatás
nyomai még most is láthatók
Costa Demetereken. Egyelőre viz-
gálati fogságban marad. Harminc-
év óta ő a legöregebb foglya a te-
mesvári ügyészségi fogháznak.

— **Bicsérdy harcot hirdet.** Buda-
pestről jelentik: Bicsérdy Béla a
napokban Budapestre érkezik. Nagy
érdeklődéssel várják, mert előre hir-
dette, hogy harcot kezd ellenfelei ellen.

* **A lakók tudomása** hozzuk
hogy az eddigi fizetett házbér a ház-
tulajdonosnak föltétlenül felajánlandó.
Ha fentartással sem hajlandó azt el-
fogadni, a házbér május 3-án délig
bírói letébe helyezendő. Lakóvédő-
egyesület.

— **Felesége után a halálba.**
Bauer Jakob dettai lisztkereskedő
felesége néhány nap előtt hetvenhat
éves korában meghalt. Tegnap, alig
egy hétre reá, rövid szenvedés után
meghalt tüdőgyulladás következtében
Bauer Jakob is. A mélyen sujtott
család iránt őszinte részvét nyilatko-
zik meg.

* **A gyárvárosi „PATRIA” ká-
véház** május 1-én és 2-án szombaton
és vasárnap 9 órai kezdettel nagy
táncestélyt rendez az 5-ik vadász-
ezred zenekara, illetve Toll Józsi
szalózenekara közreműködésével. Be-
lépti díj nincs, reggelig nyitva.

ben gazdag volt, az orvosszakértő-
ket hallgatták meg. Urbanetz
Ede dr. és Wachsmann Albin
dr. kifejtették, hogy a bűnjelként
szereplő kövel csak két ember kö-
vethette el a gyilkosságot.

Valeanu Aurél dr., Avram
Gáspár védője: És ha története-
sen más kövel ütötték fejbe az
asszonyt?

Urbanetz Ede dr.: Bennün-
ket csak erre a nagy kőre vonat-
kozó eshetőségek érdekelnek. Tel-
jesen ki van zárva ezzel a kövel
egyedül valakit fejbeütni.

A vádlottak ezuttal is tagadták
bűnösségüket. Gropsián Mihály
dr. nagyszabású védőbeszédben
reámutatott arra, hogy a csendőrs-
ség nyomozása feltevéseken alapul,
de az orvosi vélemény is azt iga-
zolta, hogy egy ember nem lehe-
tett a tettes. Valeanu Aurél dr. azt
igazolta, hogy védecének Dorán-
nal semmiféle kapcsolata nem volt,
de különben is Avram Gáspár ali-
bit igazolt. Merceulescu fő-
ügyész helyettes fejtegette, hogy
igenis Avram bujtatta fel Doránt
a gyilkosságra, kérte büntetésének
felemelését és Avram bűnösségé-
nek kimondását. A tábla a rejté-
lyes gyilkosság ügyében május he-
tedikén hirdeti ki az ítéletet.

— **Nagyvárad tanácsát újból
feloszlatták.** Nagyváradról jelentik:
A megyei prefektus táviratot küldött
Bukarestből, amely szerint a belügy-
miniszter ismét feloszlatta Nagyvárad
városi tanácsát. A tanács helyébe egy
tizenöt tagból álló bizottságot küld-
tek ki, amelynek állítólag három ma-
gyar tagja is lesz.

— **Szobrot Gárdonyi Gézának.**
Budapestről jelentik: A Gárdonyi-
Társaság akciót vezetett be, amely
Gárdonyi Gézának szobrot kíván
állítani. A szoborbizottság élén Jó-
zsef Ferenc főherceg áll.

— **A család kereskedőség
ujabb büne.** Megirta a Déli Hírlap
Klein Zsigmond szatmári keres-
kedőség családait, aki különböző
cégektől pénzeket csalt ki. Klein
Zsigmondot a temesvári rendőrségtől
átkísérték az ügyészségre és egyre
érkeznek ellene újabb feljelentések.
A feljelentők közt van a Merkur utá-
zási iroda is, melyet Klein hatszáz
lelei károsított meg.

— **Zsebtolvaj, aki kereskedőnek
mondja magát.** Sa fiorescu viz-
gálóbíró letartóztatta Szabó Jenő
aradi huszonhét éves állítóla-
gos kereskedőt, mert április hu-
szonötödikén a perjámosi vásáron
több zsebtolvajlást követett el. A
nyomozást Szabó Jenő ellen to-
vább folytatják, mert valószínű,
hogy más bűn is terheli a lelkét.

Lloyd-Tavernában vasárnap tea
délután új műsorral. Este a teljesen
új májusi szenzációs műsor bemu-
tatása.

— **Új italmérségi engedély nem
adható.** Bukarestből jelentik: A pénz-
ügyminiszter rendeletet adott ki, amely
szerint azokban a községekben, ahol
az italmérsék száma nem áll arány-
ban a lakosság számával, a felesleges
italmérségi engedélyeket be kell vonni.
Ott, ahol az arány megfelelő, újabb
italmérségi engedélyek az egységesítés
végrehajtásáig nem adhatók ki. Az
erdélyi községekben kiadott italmé-
rségi engedélyek 1927 december har-
mincegyedikéig maradnak érvényben.

— **Betiltott kommunista lap.**
Marosvásárhelyről jelentik: A Világ
című kommunista lap legutóbbi szá-
mát az ügyészség elkobozta és a
lapot végleg betiltotta.

— **Kitünő termés előtt.** Buka-
restből jelentik: A földművelésügyi
minisztérium jelentése szerint a leg-
utóbbi esőzések rendkívül kedvező
hatással voltak a vetésekre és reményt
nyújtanak arra, hogy az idei termés
az egész országban kitünő lesz.

— **Péksütemény a sárban.** Ku-
mausz Ferenc gyarmatai gazda
kocsijával bejött Temesvárra és a
Városház-utcában olyan gyorsan
hajtott, hogy egy arra járó pék-
inas nem tudott neki kitérni. A
kocsi felökte az inast és sütemé-
nyei a sárba gurultak. Kumausz
Ferencet vigyázatlan hajtásért ezer
lei pénzbírságra ítélte a rendőr-
bírság.

— **Meglopott orvos.** Cutaen
Viktor dr. orvos lakásáról a múlt hó-
napban különböző ruhanemű tünt el
tizenegyezer lei értékben. Craciun-
nescu és Stamate detektívek a
tolvajt Geier Antal kórházi szolgál-
gató személyében kinyomozták.

— **A meggyújtott szemét.** A b-
rahám Pirocska, mehalai lakosnő
az udvarán felgyülemlett szemét-
től úgy akart megszabadulni, hogy
azt felgyújtotta. Ehhez az esti órá-
kat választotta. A nagy füst és
láng megrémisztette a tűzoltóságot,
amely kivonult. Ábrahám Pirocskát
emiatt háromszáz lei büntetésre
ítélték.

* **Figyelem! Elegáns, olcsó öltö-
nyök a tavaszi és nyári szezonra na-
gyon mérsékelt áron.** Győződjön meg
G. O. L. U. B. Ghend u. j. szabóműhelyében
Temesvár-Gyárváros, Str. Dacilor 36.
(Fő-utca).

— **Az autó fiatal halottjának
utolsó utja.** Általános részvét meg-
nyilatkozása közepette ment végbe
tegnap délután a rudnai halálos
autószerencsétlenség fiatal áldozatá-
nak, Grünwald Bélának temetése.
A halottasházban Drechsler
Miksa dr. főrabbi mondott bu-
csuztatót, amely a meghatottság
könyvét vitte a szemekbe. A
gyászmenet élén a piaristafögim-
názium felső osztályainak növén-
dékei haladtak Brach József dr.
igazgatóval és a tanári karral. A
halottaskocsit az elhalt két öccse,
Misi és Emil, valamint a fájda-
lomtól megtört anya követték zo-
kogva. Grünwald Márton, akit sé-
rülései még ágyhoz kötnek, nem
vehetett részt fia temetésén. A
holttestet a belvárosi izraelita te-
metőben helyezték örök nyuga-
lomra.

— **Elégett kislány.** Fényről je-
lentik a temesvári ügyészségnek:
Sculia Mária öt esztendő kislá-
ny, amíg szülei az udvaron fog-
lalatoskodtak, játszadozni kezdett
a takaréktűzhely közelében. Az
egyik kicsapódó lángnyelv tüzet
fogott a ruháján és a kislány egy
égő fáklyához hasonlóan az ud-
varra szaladt. A szülei azonnal
hozzafogták a gyermekük meg-
mentéséhez, de már későn, mert a
tűz olyan hatalmas égési sebeket
ejtett a gyermekre, hogy nagy
szenvetések után azokba belehalt.

* **Hotel Ferdinand téli kertjében
minden este kedélyes német mű-
sor.** Elsőrangú zene, szolid árak.

* **Ma este kilenc órakor lesz a
temesvári színházban Éghy Ghyssa
és Zala Béla oly türelmetlenül várt
nagy jelentőségű fellépése. A világhírű
táncosnő és az ismert szavaló-művész
csak egyetlen estét tölthetnek Temes-
várott, azonban ez olyan nagyszabású
lesz, amelyhez hasonlóan már rég
nem volt részünk. Jegyek a mai nap
folyamán a színházi jegypénztárnál
kaphatók, délelőtt 11 órától kezdve.**

* **Ipari szaktanfolyam.** Szerdán
f. é. május hó 5-én d. u. 6 órakor
szaktanfolyam kezdődik Stabligáz-
m otórkezelők részére a hely-
béli ipariskolában, benzin-, nyersolaj-,
Diesel- és szivógázmotorokról. Beirat-
kozások naponta d. u. 6—7 óra kö-
zött az iskola igazgatóságánál esz-
közöltetnek.

* **Menjünk szombat és vasár-
nap este a Lloyd-Tavernába.**

Egy fiatal leány,

egy szerelmes bácsi, a villamoskalauz,
és a rendőr

Temesvár, április 30.

E emberek, fiatal emberek, de ti aggasztánok is, akikre még ráillik a kecskéről és a sóról szóló mondás, legyetek erkölcsösök. Legalább akkor legyetek erkölcsösök, amikor mások is látnak benneteket, ha már mindenképpen nehezettekre esik az erkölcs. És tartások szem előtt, hogy a villamos kocsis elsősorban arra való, hogy utaztatok rajta. Ha szép hölgyek is vannak a kocsiban, azokat bámulhatjátok, még kacsintathatok is esetleg rájuk. De tovább ne merészkedjétek. Jusson eszetekbe a kiállítások szokásos figyelmeztető táblája: Mindent a szemnek, semmit a kéznek! Ne jusson eszetekbe a villamoson, ha valamely nő iránt érzelmre gerjedtek, szerelmi téren kezdekkel tevékenységre vetemedni, mert akkor úgy járhattok, mint Krampusz Jeromos.

Krampusz Jeromosnak — akinek a történetét megírom — nem Krampusz Jeromos ugyan a neve. Az igazi neve ezzel az üggyel kapcsolatosan majd szerepel a bíróság előtt. Én Krampusz-nak azért nevezem, mert ijesztő példának akarom odaállítani a tulmerész nőcsábászok elé, Jeromosnak pedig azért kereszteltem, mert — az ég tudja mért — a Jeromosokat mindig meggondolatlan, hebehurgya embereknek képzeltem világeletemben.

Az én Krampusz Jeromosom a főposta táján szállott föl egy a Józsefváros felé haladó villamosra. Egyenesen egy csinos lány mellé telepedett. Pedig az egész villamos üres volt, választhatott volna magának elég más ülőhelyet is, de neki pont az az egy kellett ott a lány mellett.

A lány ránézett a jövevényre és mosolygott. Ez a mosolyt biztatásnak, bátorításnak vette, mert mindjárt közelebb is rukkolt a lányhoz, pedig már előbb is bajos lett volna a mesebeli éles kardot kettőjük közé helyezni erénycsösznek. Krampusz Jeromos tűzbe jött. Odaszoritotta lábát a lány lábához, karját annak karjához. Az arca lángolt. A szeme csillogott.

Feszengett. És a karjával cirógatni kezdte a lányt. Előbb csak a vállán, aztán a nyakán, a hátán, a csipőjén, a combján.

A kalauz ott állott a Perronnon. Láta a szerelmi színjátékot. Hangtalanul nevetgélt maga elé. Nem látott alkalmat a beavatkozásra. Mindketten szabályszerűen megváltották a jegyüket. Más dolga nem volt velük. Mikor a villamos kocsis a Jenő herceg-térre érkezett, Krampusz Jeromos közép-kori várostromlónak képzelte magát és...

És ki tudja, mi történt volna, ha történetesen a megállóhelyen nem szállt föl egy ur, aki a látottak fölött iszonyuan fölháborodott. Talán humorista, mert nem vette tréfára a dolgot és odakiáltotta a sarkon posztoló rendőrt. A merész Krampusz Jeromost leszállították a villamosról, igazoltatták, fölirták és a vége az lesz, hogy majd a bíróság elé viszik.

Ez történt tegnap délután a villamoson.

Minden könnyen gyűlékony férfi okulására irtam meg az esetet.

Önkényes földosztás Óteleken

A két agrárdelegátus újabb szabálytalanságai

Ótelek, április 27.

A Déli Hírlap megírta már, hogy Ótelek községben sok igényjogosult szegény ember nem kapott földet még kényszerbérletben sem és, hogy a község által kiosztott házhelyekből is kisemmizték őket. A községben működő két agrárdelegátus, Szilvási János és Fa Pál önkényesen jártak el, a jelentkezőktől rendszerint fölverték a jelentkezési illetéket, de a kiosztásnál megfélemlítettek róluk. A minap felsorolt panaszokon kívül most újabb

elszomorító eseteket kötünk alább gyászos bokrétaiba.

Engelmann János tavalyi két hold kényszerbérletét a delegátusok elvették és csak úgy akarták neki újra megadni, ha egy-egy köbméter buzát fizet. Tavalyi kényszerbérletét Maticz Páltól is elvették. Ugyanez a sors érte Nagy János, Lőrincz János, ifj. Doborkázi István és Varga István kiszolgált katonákat, akikről a jelentkezési illetéket hiány nélkül fölstedték, de földet újból nem juttattak nekik. Nagy Jánosné is kért földet, mert nincs neki miből megélnie, azonban azt a választ kapta, hogy

először rokonnak, sógornak, jó barátoknak adnak, azután pedig annak, akinek akarnak.

Ifj. Schmidt Jakab igényjogosultnak tavaly volt kényszerbérlete, idén kijelentették neki, hogy csak úgy kap, ha holdankint kétezer leit fizet. Mivel erre képtelen volt, föld nélkül maradt. Hasonló módon járt az apja, Semdi Jakab János. Így bántak el Kovács Pál rokkanttal is. Ez sem tudta a holdankinti kétezer leit megfizetni. Nem kaptak továbbá az idén kényszerbérletet: Virág

István, Takács Béla Albert, özv. Farkas Mihályné, Mészáros István, Mészáros Márton, Mészáros Mihály, Cicza János árva fiai, Kupcsó István, Kupcsó János. Jelentkezett kényszerbérletért özv. Ignác Józsefné is, akinek

négy gyermeke

van. Azt a választ kapta, hogy már nincsen föld. Ugyanakkor Kovács János, aki rokona az egyik delegátusnak, hat holdat kapott.

Házhelyet sokan nem kaptak az igényjogosultak közül. Ellenben kaptak olyanok, akik arra nem voltak rászorulva, mert a házhelyeket nyereséggel eladták. Így eladta a maga házhelyét Kaslik Kovács János hat-ezer leierért Joba Sándornak, Schmidt Gáspár tizennégyezeröttszáz leierért Kazinczi Andrásnak, Marcunescu Péter csendőrmester tizezer leierért Joba Imrénének, Boenc volt vámtiszt tizezer leierért Temesvári Pálnak. Még Szilvási delegátus is eladott házhelyeket és pedig kilencezer leierért Borbéli Istvánnak, aki igényjogosult volt.

A két óteleki delegátusnak sehogysincs inyére, ha valaki ellenük panaszkodni mert.

Fenyegetésekkel

akarják a falubelieket rábírní, hogy a nemrég a Déli Hírlapban is közölt panaszokat vonják vissza. Ezek pedig az ijesztgetésekre azzal válaszó tak, hogy újabb panaszokat juttattak el hozzánk. Mi a panaszokat itt a nyilvánosság előtt továbbítjuk illetékes helyükre: a vármegyei agrónómushoz és a prefektushoz és reméljük, hogy ezek Óteleken igazságot tesznek és rákoppintanak Szilvási János meg Fa Pál uraimék körmére. k. e.

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi
Kalandos Palkó utazásai

A Zöld-szigetek után egyre-másra tűntek fel újabb szigetek, azonban az Astória egyikén sem kötött ki. Kivételt a Kanári-szigetek legnagyobbika képezett, ahol a hajó egy napig tartózkodott.

— Miért hívják ezeket a szigeteket Kanári-szigeteknek? — kérdezte kíváncsian John.

— Azért, — felelte Palkó, — mert ezeken a szigeten tömördek sok kanári madár él.

— És ki eteti a madarakat s ki tartja tisztán a kalitkáikat? — kérdezte tovább John.

— Senki, mert hiszen itt a kanári madarak szabadon élnek, az itteni meleg időjárás megengedi ezt nekik és etetéséről a jó Isten gondoskodik, aki a természet ölen bőséges asztalt terít nekik, vagyis a különböző fák és cserjék magvaival táplálja őket.

Mikor utasaink kikötöttek és járkáltak a szigeten, millió meg millió kanári madarat láttak, amint ideoda röpködtek. A madarak óriási hangversenyt csaptak. Johnnak egyszerre fényes eszméje támadt.

— Newyorkban egy kanári madárnak az ára öt dollár.

— Hát aztán? — kérdezte Palkó.

— Mit, hogy hát aztán? Nem látod, hogy milyen nagyszerű bolt lehetne csinálni. Összefogdosunk itt ezer kanári madarat, ami nekünk nem kerül semmibe, elvisszük azokat Newyorkba és ott az ezer madárért ötezer dollárt kapunk.

Johnnak a ragyogó kedvét azonban hamarosan lelohasztotta Palkó Elmagyarázta, hogy ezer madárnak az összefogása jó sok időt vesz igénybe, meg aztán nincsenek is kalitkák, melyekben a madarak el lehetne helyezni, aztán meg etetni is kellene azokat utközben

„Consumer”

Konfekcióipar

Timisoara-Belváros
Strada Gh. Lazar (Szerb-utca) 2

Női- és férfiszabóság

Állandó raktár női- és férfiszabóságban. Tartósan ugyanazon vállalatnál alkalmazásban levő tisztviselők és munkások részére előnyös részletfizetési feltételek és árkedvezmények

Belvárosi Mozi: Május 3 és 4.

Apollo Mozi: Május 5 és 6.

Mehalai Mozi: Május 9.

„KELET”

Tragikomédia 8 felvonásban. Főszerepekben MARIA JAKOBINI és HARRY LIEDTKE.

Egyike az évad leggyönyörűbb alkotása. Pompa, keleti kéjvágy, kezei fognak ezen filmben a nyugati mámorító kereső kultur ember életével. Arabia végtelen pusztái és Páris éjjeli mulató helyiségeiben dorbézoló jelenetek egy különös varázst kölcsönöznek ezen filmnek. Megtaláljuk

itt egy árvának regényét, aki mint egy vadvirág nő fel és később Páris forogatógába kerül, megismeri itt a szabad szerelem összes bűneit.

Egy tiszta szerelem azonban kiemeli a mocsárból és megmenti az elzülléstől.

KOPROL

ÖN BETEGES? LEHANGOLT?

Tisztítsa ki beleit, máját, véréit azáltal, hogy a jóizű

KOPROL-ból

bevesz hetenkint kétszer egy darabot. A hatás gyors, biztos, kellemes. Csecsemők és gyermekek is szívesen veszik.

KOPROL csokoládés hashajtó

Kérjen ingyen mintát „GEA-KRAYER” laboratóriumától, Timisoara.

Mielőtt csillár

szükségletét fedezné, feltétlenül tekintse meg gyári lerakatainkat a Spira és Drucker!-! cég Lloyd-sori helyiségeiben!-!

Lumina Első Román Csillár- és Fémárugyár R.-T.

(ezelőtt Kissling R. és Fia R.-T.) Temesvár

A király és három fia

szállítás alatt számos madár elpusztulna, de meg végül az egészből már csak azért sem lehet semmi, mert hiszen a madárkalitkákat nem pipelhetnék magukkal az afrikai vadászatra.

John kedvetlenül állott. Az egyik matróz, aki vicces fiu volt, meg akarta tréfálni.

— En tudok sokkal jobb üzletet, amivel John urfi pénzt szerezhetne.

— Mi az? — kérdezte mohón John.

— A newyorki állatseregletben egy oroszlanért tizezer dollárt adnak. Fogjon John urfi két oroszlant Afrikában, vigye el azokat Newyorkba és kap huszezer dollárt.

Mindenki nevetett. John azonban bosszusan fordított hátat a matrózának.

Az Astoria azután folytatta útját. Közel ért az afrikai parthoz és mindenütt annak mentén haladt. Egy darabig a part közelében hosszú sárga sávot láttak. Ez a Szahara sivatag volt, amelynek olyan sárga a homokja. A tenger partján azonban mégis volt fa, füves és egyéb növény.

A part egyik részére, ahol már nem látszott a sivatag, azt mondta Astor, hogy azt Libériának hívják.

— Libériában — beszélt — csupa fekete néger lakik. Sok amerikai négernek az őse innen származik. Régente ugyanis úgy volt, hogy a kegyetlen rabszolgakereskedők Észak-amerikánál a néger falvakat, a kasszát összefogdosták, aztán elszállították őket Amerikába és ott rabszolgáknak adták el. Amerikában még hetven év előtt is voltak rabszolgák, de akkor az amerikai kormány felszabadította az összes rabszolgákat. A rabszolgáknak bizony rossz dolguk volt, mert ütötték-verték őket, kevés enni-valót kaptak, de amellet sokat kellett dolgozni. Azért tehát szép és nemes dolog volt a rabszolgák felszabadítása.

Nemsokára a hajó a partnak olyan részéhez érkezett, ahol nagy folyó ömlött a tengerbe.

— Ezt a folyót Kongónak hívják és a körülötte fekvő nagy országnak is Kongó a neve. Itt fogunk kikötni, mert ebben az országban lesz a vadászat...

Egyszer volt, hol nem volt, az öregapám se tudja, hogy hol volt, ha ugyan volt, ott, ahol még az urak kabátján is van folt és ahol mézescukrot árul minden bolt, volt egyszer egy ország. Ez az ország nem volt nagyobb a tenyeremnél, mégis hetvenhét megye, hétszázhetvenhét város és hétezerhétszázhetvenhét falu volt rajta. Ennek az országnak volt egy öreg királya és az öreg királynak volt három fiatal fia. A három fiu hármasiker volt és az öreg királynak nagy gondot okozott, hogy halála után kire hagyja az országát. Hivatta a miniszterelnököt és így szólt hozzá:

— Az öregség terhére nyögöm, mondd meg tehát jó elnököm, kire hagyjam az országom, mert hiszen fiam van vagy három.

Felelt a miniszterelnök: — Felséges uram és királyom, életem, halálom, kezembe ajánlom, bocsáss meg árva fejemnek, ha tanácsom tetszésed nem nyerne meg. Három fiad termetre mind egyforma. Ebben a tekintetben tehát nehéz a választás. Hanem mondok egyet, kettő lesz belőle. Adj minden fiadnak egy zsák aranyat. Mondjad nekik, hogy ezzel tetszésük szerint gazdálkodjanak. Egy esztendő nem sok, ennyi idő multán jöjjenek vissza és számoljanak be. Amelyik legjobban gazdálkodott a kincessel, azé legyen az ország.

Szólt a király: — Igazad van, miniszterem, nesze itt van a tenyerem.

És a király melegen megrázta a miniszterelnök kezét.

Aztán magához hívatta fiait. Mindegyiknek adott egy zsák aranyat és szólt:

— Fogadjátok e három zsákot, okosan felhasználjátok, ki legjobban gazdálkodik, utánam az uralkodik.

A három királyfi mindegyike fogta a maga zsák aranyát és elindult. Esztendőre mindhárman pontosan visszajöttek beszámolni.

— En hajókat vásároltam és azokat megraktam árukkal, — mondta az első, — ezeken sokat nyerhetek.

— A hajókat elpusztíthatja a vihar és akkor azok az áruval együtt elsüllyednek, — mondta a király.

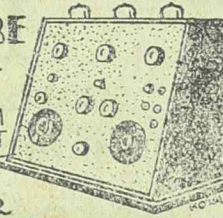
— En pénzen hadsereget szerveztem, — szólt a második, — ezzel lehet új országokat hódítani.

— Csak hogy ha az ellenség hadserege az erősebb, akkor legyőzi a te seregedet, — mondta a király.

— En nem kezdettem semmihez, — szólt most a harmadik fiu, — mert az országban járva-keelve, mindenfelé sok szegény embert találtam, mindegyiknek adtam pénzbeli segítséget és mire valamihez kezdeni akartam, már nem volt pénzem. Ne haragudj, apám, hogy a pénzt elpredáltam.

Szólt vigan a király: — Ej, ej, de hogy is predáltad, sőt okosan felhasználád, mert aki ad a szegénynek, okos használója pénznek, ki a szegényt támogatja, pénzét rossz helyre nem adja. Ha majd eljön a halálom, tiéd legyen az országom.

NE UGORJON BE
OLCSÓ-DE-ROSSZ
RADIO
KÉSZÜLÉKNEK, HANEM
KÉRJE ÁRAJÁNLATUNKAT
Electron
SZT. GYÖRGY TÉR

Alapítva 1907-ben.

Roncskevincs József és Társa

A legegészségesebb civil- és egyenruhás szabóság, sapkakészítés. Saját arany-, ezüst- és selyemhímződé

Nagy raktár az összes katonai és egyenruhás cikkekben. Gazdag választék valódi angol szövetekből

TIMIȘOARA, I., Str. Mercy 12. Telefon: 8-98 371

A ráncokról
örizze arcát, melyek a szépség megrontói. Az egyetlen legjobb hatású szer az arcbőr tisztántartására a párisi emulsió

VISAGINE ADELINA PATTI
Kapható gyógyszerárak, drogériák, és illatszerárakban, üvegenként 140 lei.
Főlerakat: TEMESVÁR III., Piața Plevnei 3.

Fenn és lenn.

Irtá: Sándor Károly

Egy könnyű melódiájú valcer hangjai szűrődtek át a magas, brokátfüggönyös ablakokon és lágyan vegyültek össze a tiszta őszi est puha homályával. Egy távoli toronyóra méltóságjellesen jelezte az idő múlását s egy berkocsi ritmikus zaja mindinkább elhangozva topogott a messzeségben.

Ivanov Iván nagy ügyvel-bajjal húzta elő a kapukulcsát és beletelt jó néhány perc, míg sikerült kinyitnia a kaput. Egy önkéntelen pillantást vetett az emeleti kivilágított ablakokra s aztán halkán, hogy ne zavarjon senkit, beny tott. Végig ment a piciny, parkírozott udvaron s gyufát gyújtva etámolygott a pincelépcsőn.

Rendezett ajtók sora nyílt itt egy-nás mellett. Az utolsó ajtón benyitott. Fülelt, száraz levegő volt a szobában, úgy hogy Ivanov Iván kinyitotta a fűzőzött üvegi pinceablakot.

Az ágya kinosat recsent, mikor belevágta magát. És bámult a sötétbe. Fentről harsány kacagás hangzott, hogy szinte beléremegett a ház. Ivanov Iván talpraugrott. Mintha ismerős hangot hallott volna. Nem, tévedett.

Megint visszafeküdt. Kínzó gondolatok szédítették s mintha apró démonok rajzolták volna körül.

Levelet hozott aznap a posta Ivanov Ivánnak egy messzi volgamenti kis faluból.

— Biztosan azért nem jössz, mert már más szeretsz, aki nem enged — irta a leány. Minden legény hazajött már, csak én várok rád tíz virágnylás óta.

Nagyon fájt ez a levél Ivanov Ivánnak. S most szeszgözös aggyal úgy képzelte, hogy Szasa mellette van. Beszélt hozzá halkán, vágyakozón:

— Ne haragudj rám, Szasa. Nem lettem hűtelen. En még mindig szeretlek.

Elhallgatott. Fenn ugyanekkor egy éltesebb, feszülő frakkos ur mámoros duhajssággal kiáltotta:

— Eljen a jókedv!

A ház urnője megkísérelte magára irányítani a közfigyelmet s egész francia tudását összeszedve, lelkesülten ismétlé:

— Vive la gaîté!

A poharak összecsendültek. A lakajok szorgalmasan pótolták a hiányokat.

Lenn, Ivanov Iván összerendezte. Keserű mosolyra torzult az ajka és remegő hangon beszélt tovább:

— Vártam, Szasa... mindig vártam. Dolgoztam. Vissza akartam menni hozzád. De nem tudok várni többé. Nem segít rajtam senki. Idegen vagyok.

Fenn, egy jókedvű ficsur produkt ugyanekkor szellemes mutatványokat. Nagy tetszésnyilvánítás volt a megérdemelt elismerés.

Ivanov Ivánnak különös gondolata támadt. Világot gyújtott s egy ugrással a központi fűtést szolgáló kazán mellett termett. Végignézett a csövezeteken.

— Ne haragudj rám Szasa!

Könny szökött a szemébe.

— Hölgyeim és uraim — kezdet

fenn egy őszhaju, szimpátikus arcú ur — azt hiszem, hogy mindegyikünk szívből jövő kívánságát tolmácsolom, amikor szeretett házigazdánk és bájos felesége házassági évfordulója alkalmából sok, sok jót és mindazt amit...

Ivanov Iván elkészült munkájával. Még egyszer kipróbálta a hevenyészett kötelet s aztán felmászott a kazán-tetőre. Beillesztette a nyakát a hu-

Mikor az öreg király meghalt, ez a harmadik fiu kapta meg az országot. Uralkodása alatt a nép nagyon boldog volt, mert a szegénység megszűnt az országban.

REJTVÉNYEK.

1. Betűrejtvény

cs
szer S

2. Szórejtvény

Akim ás nakve rmetá sma gaes ikb ele

3. Verses talány

Amikor ő van a végén,
a lábadra felveszed,
de hogyha ő van a végén
jóizüen megeszed.

Rejtvénymegfejtés:

-
 -
 -
- Megfejtette:
- Lakik:

A megfejtéseket péntek estig kell behozni, vagy beküldeni.

SIKURIT

betont, vakolatot vízhatlanít. Egyedüli gyártói: LUTZ FESTÉKMŰVEK TIMIȘOARA Spl. Ion Russu Sirianu 82, Ev., Gát-sor. Telefon 10-50. 519

Női kalapátalakítások

a legutolsó modellek szerint 333 legolcsóbban

„VENUS“
Józsefváros, Uri-utca 4-a

Van már Önnek

„Knock-out“ tüzoltókészüléke?

Kapható

Technica Metalurgica
Timisoara, III. Piața Plevnei (Dózsa-tér) 2
Telefon 704.

rokba. Egy lökés, néhány rángatózás. És csend.

Az emeleti ablakok még egyre ontották pazar fényüket s benn a jókedv a végső határokig emelkedett. A hölgyek kezdtek mindinkább engedékenyek lenni, az urak meg igyekeztek kihasználni ezt az engedékenységet. Már pirkadni kezdett, mikor nagynehezen széteszlott a társaság.

Az aznapi ujságokban két kis hirecske szerénykedett.

Fenn: X. Y. miniszteri tanácsos nagysikerű estélyt adott házassági évfordulója alkalmából, amelyen a megjelent elite-társaság a késő reggeli órákig elmulatott.

Lenn: Ivanov Iván napszámos ma éjszaka ittas állapotban öngyilkosságot követett el.

* Egy igaz közmondás. Régi közmondás az, amely azt tartja: jó bor, jó egészség. Ez így is van, mert a jó bor nem fájdítja meg a fejet és a gyomrot, hanem erősít, frissít. Ilyen jó bor, amely egészséget jelent a zamatos bencseki fehér és vörös bor, amelyet H o r g a Pálnál Gyárvaros, Potyka-utca 1. szám alatt lehet kapni,

Szerkesztői üzenet

— Csendes figyelő. Fején találta a szöveget megállapításával: A Temesvári Hírnapló megkérdőjelezte az üzleti nimbuzát akarja némiképpen helyreállítani alopaltalan cáfolatásával. Ez azonban eddig nem sikerült, mert kénytelen volt egyelőre saját cáfolatát is másnapra megcáfolni. A Déli Hírnapló április 29-iki számában B o c u Szevér, a nemzeti párt temesi tagozata elnökének egy nyilatkozatát közölte, amely szerint a nemzeti párt a választásokon a munkásokkal halad együtt és úgy a sváb, mint magyar disszidensek részére is tart fenn helyet a jelölési listán. H o l l i n g e r Péter nevét is említette, mint akit a sváb disszidensek részéről jelölni akarnak. Erre a különben lassan kullogó Temesvári Hírnapló sietett cáfolatot keresni M u t h Gáspár dr. nyilatkozatában, aki azonban szintén nem állította, hogy nem akadhatnak olyan svábok, akik külön utakon járnak. Megszólaltatta Hollinger Pétert is, akitnek nyilatkozatát azonban úgy állította be, hogy másnap kénytelen volt Hollinger helyreigazító levelét közölni, amelyben megerősítette, hogy közte és a sváb népközösség között „nézeteltérések állanak fenn a kormányval való paktum miatt”. Reméli, hogy ezek „el-simíthatók és szakadásra előreláthatólag nem kerül sor”. Ezt a Déli Hírnapló sem állította, amint hogy valótlan, hogy a Déli Hírnapló „a sváb pártban küszöbön álló pártszakadás-sal” foglalkozott volna, mert sehol nem említette a sváb pártot vagy népközösséget, csak disszidensekről írt, akik még ma is tényleg léteznek. Az Arbeiter Zeitungban állítólag közzétett cáfolatra is hivatkozik a T. H. Ilyen cáfolatot eddig nem olvastunk az Arbeiter Zeitungban. Olvastuk azonban a munkások lapjában azt, hogy a svábok egy része elégedetlen a kormányval kötött paktummal (1926. ápr. 30. 97. sz.) és így pont az ellenkezője áll annak, amit a T. H. állít. Nem csodálkozunk rajta. Aki a saját cáfolatát kénytelen cáfolni, azzal ilyen kis kisiklás igazán könnyen megeshetik.

Meghívó.

A Timisoarai „Házulajdonosok Egylete” ez évi május hó 16. délelőtt 10 órakor tartja ez évi rendes közgyűlést a városháza dísztermében, amelyre ezennel meghívja tagjait.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Az igazgatóság évi jelentése.
 3. Pénztári jelentés és az 1926. évi költségvetés előterjesztése, valamint a felmentvény megadása.
 4. Az ellenőrök jelentése.
 5. Az egyleti ügyész előadása.
 6. A rekvirálóbizottsági kiküldött jelentése.
 7. Az igazgató megválasztása és a bizottsági tagok kiegészítése.
 8. Esetleges indítványok.
- Az alapszabályok értelmében 5 nappal előbb az elnökségnek írásban bejelentendők.

Pékség

nagy községben más vállalkozás miatt azonnal átadó. Bővebb felvilágosítást a Milecker Anton IV., Fröbl-u. 28. 572

Festék

Lakk
Ecset

Kohn Adolf és Fia cégnél

Gyárvaros, Fő-utca 2. (Posta mellett)
Józsefváros, Scudier-tér 5.
Legjobb minőségek. Jutányos árak.

AUTÓ

6 üléses, jó, üzemképes, autobusz átalakításra rendkívül alkalmas, olcsón

eladó

esetleg könnyebb kocsival cserélhető. Megtekinthető délutánonként, Ipariskolában

575

GANZ és Tsa DANUBIUS BUDAPEST

Gyárt: hengersizékeket, minden tüzelőanyag számára alkalmas motorokat, szivógázgépeket és berendezéseket, nyersolajmotorokat 6—240 lóerőig, viziturbinákat, centrifugál- és turbinaszivattyukat, házi viziszivattyukat, teljes aprító- és téglagyári berendezéseket, vaggonokat minden kivitelben, a hozzájuk szükséges összes alkatrészeket, hajókat minden célra, kazánberendezéseket, vasszerkezeteket minden kivitelben, szürke- és acélöntvényeket 25 tonnáig, vasut-felépítményi anyagokat, Griffin rendszerű kerékpárokat és kerekeket minden célra, kisvasutak részére is.

Kéregöntődéje a leghiresebb egész Európában!

Vezérképviselőt és állandó raktár Nagyrománia részére:

Frații SCHIEL

BUKAREST | BRASSÓ | TEMESVÁR | KOLOZSVAR
Str. Brazovani 7. | Kut u. 59/a | Uri u. 2. | Str. Regina Maria 16.
Telef. 48-12 Teleg. Schiels | Tel. 66, 2-65 Teleg. Schiels | Telef. 19-65 Teleg. Schiels | Telef. 9-91 Teleg. Altarna

Működő vagy finanszírozó
társat keresek

jólmenő iparvállalathoz. Ajánlatokat „Rentabilis” jelígre a kiadóhivatalba kérek. 573

Egy új családi ház

eladó

az Erzsébetvárosban
Bővebbet Bagyánszky építőmesternél
Erzsébetváros, Kazinczy-utca 3 sz. 569

FRANZ PESCHIL

Első speciál
üzem mindennemű
golyóscsapágyjavításokra
50% ÁRMEGTAKARÍTÁS.

Succ. TIMIȘOARA,
IV. Str. Gh. Pop de Băsești
(Eötvös utca) Nr. 9
Centr. București Str. Gen. Berthelot Nr. 25.

A Bocsamontana-varsiovai Villamosági Részvénytársaság

temesvári telepe

mely Révész Artur elektromérnök technikai vezetése alatt áll, felvette hatáskörébe a

városok és községek villamos telepeinek építését

Eddig épített telepek: Szárca, Csene, Szécsány, Orcyfalva-Vinga, Csákova, Boksán, Stájerlak, Buziás, Bogdargós stb. — Elvállal minden szerelési munkát.

Timisoara-Józsefváros

Strada N. Balcescu (Gyár-utca) 27. Telefon 20-80

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Alláskeresőknek 25 százalékos engedmény. Díj előre fizetendő.

Házasság céljából megismerkedne fiatal özvegy 1000 hold földbirtokhozománnyal. Megbízva Amor-iroda. Ugyanott előjegyzve számtalan kisebb és nagyobb ingatlan- és készpénzhozománnyal rendelkező urinó; számtalan előkelő társadalmi állású és vagyonos ur. Timisoara, I., Str. Eugen de Savoya (Jenőherceg-u.) 6.

Kifogástalan karban levő alig használt 3-4 HP Ganz és Energia elektromotorok eladó. Friedrich gépgyárban.

Délelőtti munkára férfiak kerestetnek. Jelentkezhetni a Déli Hírnapló kiadóhivatalában.

Századada kerestetik két másfél éves gyermek mellé azonnalra vagy május 15-re. Jár fizetés és jó bánásmód. Jelentkezhetni Temesvár-Belváros, Erőd-utca 12, II. emelet.

Könyvelő, aki a román, magyar, német nyelvet szóban és írásban perfektil bírja, kerestetik azonnalra vagy későbbi belépésre. Írásbeli ajánlatok „Helybeli iparvállalat” jelígre a kiadóba kéretnek.

Gyermektelen házaspár vagy egyedülálló nő, ki a háztartásban fizetés ellenében segédkezik, házmesternek felvétetik. Címek a kiadóba kérek.

Tanulóleány felvétetik. Stein nődivatszalon Coronini-tér 8.

Egy jóforgalmu kávéház, étterem, sőt ékezhelyiség teljes inventárral betegség miatt olcsón eladó. Bővebbet II., Bárány-utca 2

Egy teljesen felszerelt előnyomda minden elfogadható árban eladó. Cím a kiadóban

Komoly, jobb leány ajánlkozik gyermekek mellé vagy házvezetőnek. Főzni tud. Cím Löwenthal cégnél Belváros, Hunyadi-utca

Jó száraz 56

mosószappan

kapható Schlesinger lisztüzlet Gyárvaros, Fő-utca 33—35. Telefon 20—3

legjobb arcápoló szer. Kapható Dr. KOVÁCS ALADÁR gyógyszerárban Timisoara-Fabrica, Fő-utca 33—35

A legszebb

nyári játékok, gyönyörű labdák megérkeztek. Tekintse meg vételkényszer nélkül a

pünkösdi játékiállítás.

Teljes tisztelettel „Páris” Bazár Freund Szeréni

465

„FARMODONT” FOGORTÁJ

Ha szép akar lenni, használja Kalka-téle Lillomtej-krémet, Lillompuvert, 3 színben. Kapható kizárólag Kalka Emil fogorvosi gyógyszerárban, a Pekete Bazár, Belváros, Szentgyörgy-tér.

Mikó Frida

üzletét Dauerba palotába helyezte Plissé naponta késő

578

Lapárusító

magas jutalékkal felvétetnek a Déli Hírnapló kiadóhivatalában, TIMIȘOARA-BELVÁROS, Szentgyörgy-tér 4

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.